

MOZAIKA

DŮM
ZAHRAŇNÍ
SPOLUPRÁCE

D	Z
S	

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / **PODZIM 2023**

23.–30. září**Evropský týden sportu**

Rozhýbejte svoje tělo a motivujte k pohybu i lidi kolem sebe. Objevte nové aktivity a sportovní kluby nebo zorganizujte vlastní sportovní akci pro veřejnost.

sportvokoli.cz/evropsky-tyden-sportu

7.–22. října**Evropský týden programování**

Zapojte se do Evropského týdne programování, jehož cílem je zábavným a aktivním způsobem přiblížit programování a digitální gramotnost každému člověku.

codeweek.eu

23.–27. října**Evropský týden odborných dovedností**

Zapojte se do celoevropské kampaně na podporu odborného vzdělávání. Zorganizujte vlastní akci a ukažte lidem, co se u vás můžou naučit.

vocational-skills.ec.europa.eu

31. října**Europe Goes Local**

Máte nápad, jak zlepšit vaše město? Přihlaste se do projektu Europe Goes Local, který propojuje mladé lidi (15–30 let) se zástupci samospráv. Společně pak pracují na zlepšování života v jejich městě.

dzs.cz/udalost/europe-goes-local-2023

DiscoverEU

Další kolo soutěže, ve které mají mladí lidé ve věku 18 let šanci vyhrát vlakovou jízdenku na cesty po Evropě, bude spuštěno na podzim.

Sledujte: youth.europa.eu/discovereu

31. října**Za studiem do Rakouska**

Získejte stipendium z programu AKTION ČR–Rakousko a napište svoji diplomovou, disertační nebo habilitační práci u našich jižních sousedů.

aktion.dzs.cz

Odborné vzdělávání je nezbytnost

Helena Slivková
vedoucí oddělení odborného vzdělávání a přípravy

Hlavním tématem tohoto vydání magazínu Mozaika je Evropský rok dovedností, který Evropská komise vyhlásila pro letošní rok. I když by se na první pohled mohlo zdát, že jedna aktivita nemůže poskytnout dostatek materiálů pro obsah celého vydání, opak je pravdou. Evropský rok dovedností totiž není jen jednorázovou akcí, nýbrž reflexí důležitých trendů ve vzdělávání, které neovlivňují jen vzdělávací prostředí v členských zemích Evropské unie, ale i mimo ni.

Odlíšné přístupy

Společným jmenovatelem těchto trendů je obecně uznávaná myšlenka, že pro dobré fungování a rozvoj společnosti jsou nezbytní lidé s náležitými znalostmi a dovednostmi. Při konkretizaci znalostí a dovedností, které jsou potřebné pro současnost a budoucnost, se v diskusi projevují různé pohledy a stanoviska různých skupin. A další odlišnosti se pak vyskytují v úvahách o tom, jakým způsobem by si lidé potřebné znalosti a dovednosti měli osvojovat.

Hledání konsensu

Evropský rok dovedností tak představuje příležitost k nalezení shody v odpovědích na otázky, čemu učit a jak vzdělávat, a to především přizváním všech zainteresovaných skupin k diskusi o žádoucích postupech vzdělávání a jejich podpoře. Zásadní roli má počáteční i další odborné vzdělá-

vání, neboť v něm se především potřebné dovednosti rozvíjejí. Vzhledem k tomu, že požadavky na odborné vzdělávání přesahují národní hranice, je také důležité zdůraznit význam mezinárodního vzdělávání. Odborné vzdělávání s nadnárodním zaměřením je totiž klíčové pro skutečně úspěšnou přípravu jednotlivců, jelikož poskytuje dovednosti a perspektivy, jež mají daleko širší platnost než jen v rámci jedné konkrétní země.

Role DZS

Ke zvyšování kvality odborného vzdělávání i mezinárodní spolupráce se pak snaží svými aktivitami přispívat i Dům zahraniční spolupráce, a to naplňováním priorit vzdělávací politiky EU nebo podporou mezinárodních projektů v programu Erasmus+. V říjnu například organizujeme konferenci *VET Fórum*, která bude zaměřena na další odborné vzdělávání pracovníků škol.

Více o Evropském roku dovedností se můžete dozvědět z článků tohoto vydání Mozaiky. O tom, jaké konkrétní aktivity se letos chystají, si můžete přečíst v rubrice *Do hloubky*, kterou připravila národní koordinátorka Evropského roku dovedností Jana Malá z MPSV. V rubrice profil představujeme mezinárodní aktivity OAJL Janské Lázně a těšit se můžete i na rozhovor o odborném vzdělávání s Martinou Kaňákovou z Národního pedagogického institutu, která je i členkou Národního VET týmu při DZS.

MOZAIKA

Podzim 2023 • 4. září 2023

Vychází 4x ročně, rozdává se zdarma

Vydavatel: Dům zahraniční spolupráce, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, IČO: 61386839, evid. č.: MK ČR E 23325, tel.: +420 221 850 100, e-mail: info@dzs.cz, web: dzs.cz

Redakce: Lucie Rychlá

Foto: [istockphoto.com](https://www.istockphoto.com)

Grafika: orange5 creative studio, s. r. o.

Tisk: AF BKK, s. r. o.

Distribuce: Casus, Direct Mail, a. s.

Předplatné: Odebírání čtvrtletníku si můžete objednat na stránkách dzs.cz, kde také naleznete zdarma ke stažení elektronickou verzi. Vaše dotazy a připomínky zasílejte na e-mail: redakce@dzs.cz.

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. Změny uvedených údajů nebo tiskové chyby jsou vyhrazeny.

ERASMUS+ Výzva 2023

Školní vzdělávání

Odborné vzdělávání a příprava

Vysokoškolské vzdělávání

Vzdělávání dospělých

Neformální vzdělávání mládeže

Nezmeškejte podzimní termíny pro předkládání žádostí
O finanční prostředky může požádat jakýkoliv veřejný nebo soukromý subjekt, který působí v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže.

Mobility osob a projekty spolupráce
KDY: 4. října

Akreditace Erasmus
KDY: 19. října

Více informací najdete na webu erasmus.dzs.cz

Pokrok nezastavíme

Podmínky na pracovním trhu se mění velmi rychle a mnozí se jen těžko přizpůsobují změnám a novým nárokům. Ukazují to i průzkumy, podle kterých je pro dvě třetiny evropských firem obtížné najít kvalifikované pracovníky. Podpora odborného vzdělávání tak patří mezi evropské i národní priority.

Na zkušenou do ciziny jezdí tisíce středoškoláků

Každý rok vyrazí do zahraničí na odbornou stáž s programem Erasmus+ zhruba dva tisíce studentů středních a vyšších odborných škol. Sbírají tam nové zkušenosti a kontakty, prohlubují svoje znalosti a dovednosti, poznávají život v jiné zemi a také se více osamostatňují.

V období 2014–2021 jich takto vycestovalo 20 056, přičemž k nejoblíbenějším destinacím patřila Velká Británie, Irsko, Španělsko, Itálie, Německo a Slovensko. Mezi účastníky mírně převažovaly dívky (52 %) a nejvíce jich vyslaly školy z Moravskoslezského kraje (14 %). Studenti v zahraničí typicky tráví dva až tři týdny, ale přibývají i dlouhodobější pobyty.

Naopak do Česka ve stejném období přijelo na zkušenou 14 236 žáků a studentů zahraničních odborných škol. Nejčastěji pocházeli z Turecka, Slovenska, Německa a Francie. Více než polovina z nich (58 %) získala stáž v pražských firmách a organizacích odborného vzdělávání.

S programem Erasmus+ mohou jet na zahraniční vzdělávací pobyty i zaměstnanci odborných škol a organizací. Přihlásit se mohou na různé kurzy a školení, stínování v hostujícím pracovišti nebo výukové pobyty. V letech 2014–2021 využilo těchto příležitostí 1621 zaměstnanců, zatímco k nám přijelo 2505 účastníků z ciziny. ✖

Ukažte nám, co jste se naučili

Upříležitosti Evropského roku dovedností jsme vyhlásili instagramovou soutěž *Dovednosti pro život*, do které se mohou zapojit účastníci programu Erasmus+, kteří vyjeli na odbornou stáž do zahraničí. Stačí, aby postovali fotografie, které zachycují, co se na stáži naučili. Soutěž probíhá do 19. října. Tři výherci získají hodnotné ceny. Pravidla najdete na dzs.cz/soutez. ✖

Předved'te to nej z odborného vzdělávání

Ve dnech od 23. do 27. října se koná sedmý ročník Evropského týdne odborných dovedností (VET Skills Week), který je letos součástí aktivit Evropského roku dovedností. Je to iniciativa Evropské komise, jejímž cílem je představit to nejlepší z oblasti odborného vzdělávání a přípravy a zdůraznit jeho klíčovou roli v rozvoji inovací a konkurenceschopnosti v Evropě.

Odborné školy, veřejné instituce, inovativní centra, podniky a další organizace mohou zorganizovat vlastní akce, během kterých zájemcům ukážou, jaké dovednosti u nich mohou získat a proč je odborné vzdělávání chytrou volbou. Akci pak

stačí registrovat na evropském portále year-of-skills.europa.eu. Organizátoři následně získají oficiální grafické materiály, které mohou využít při propagaci svojí akce. Do kampaně se zapojí i Dům zahraniční spolupráce, který chystá konferenci *VET Fórum* zaměřenou na profesní rozvoj pracovníků v odborném vzdělávání.

V roce 2022 se do Evropského týdne odborných dovedností zapojilo 29 států a registrováno bylo přes tisíc akcí. Nejaktivnější bylo Turecko, Maďarsko a Španělsko. V Česku má koordinaci Evropského roku dovedností na starost Ministerstvo práce a sociálních věcí. Užitečné tipy nabízí také Národní pedagogický institut. ✖

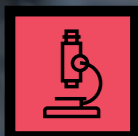
Pomozte získat práci znevýhodněným

Operační program Zaměstnanost plus zveřejnil výzvu pro předkládání projektů na podporu osob znevýhodněných na trhu práce, která je financovaná z Evropského sociálního fondu plus. Výzva je určena na poradenské a informační aktivity, zvyšování orientace a motivace nezaměstnaných nebo na podporu jejich další kvalifikace či rekvalifikace. Žadatelé mohou čerpat z celkového rozpočtu 300 milionů korun. Termín pro podávání žádostí je 20. října. Více na esfcr.cz. ✖

Evropský rok dovedností – nový impuls pro celoživotní učení

Text: Lucie Rychlá a Jana Malá (MPSV)

V současné době více než tři čtvrtiny firem v Evropské unii uvádějí, že mají potíže najít kvalifikované zaměstnance, přičemž pouze 37 % dospělých si pravidelně zvyšuje svoje odborné znalosti. Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI) zároveň ukazuje, že čtyři z deseti dospělých a každý třetí pracovník v Evropě postrádá základní digitální dovednosti. Navíc upozorňuje, že ženy tvoří pouze pětinu odborníků v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT). Evropská komise se proto rozhodla vyhlásit období od května 2023 do května 2024 Evropským rokem dovedností.

Cílem této iniciativy je podpořit investice do odborné přípravy a zvyšování kvalifikace, která lidem umožní zůstat v zaměstnání nebo najít nové, případně přilákat kvalifikované pracovníky ze zemí mimo Evropskou unii. Dále chce sladit zájmy a dovednosti lidí s příležitostmi na trhu práce, zejména s ohledem na ekologickou a digitální transformaci a hospodářské oživení. Důležité je také, aby dovednosti zaměstnanců odpovídaly potřebám zaměstnavatelů, čehož chce Komise dosáhnout navázáním úzké spolupráce se sociálními partnery a podniky.

„Musíme se mnohem více zaměřit na investice do odborného vzdělávání a zvyšování kvalifikace. Potřebujeme lepší spolupráci s firmami, protože ony vědí nejlépe, co potřebují. A musíme tyto potřeby sladit s aspiracemi lidí. Musíme však také přilákat na náš kontinent správné dovednosti, dovednosti, které pomohou společně a posílí růst Evropy,“ zdůraznila ve svém projevu Ursula von der Leyen, předsedkyně Evropské komise.

Podpora inovací a konkurenceschopnosti

Snahou je, aby Evropský rok dovedností pomohl podnikům, zejména malým a středním, řešit nedostatek kvalifikovaných pracovníků v Evropské unii. Měl by také podpořit proces získávání nové a zvyšování stávající kvalifikace (reskilling a upskilling) a pomoci lidem získat vhodné dovednosti pro kvalitní pracovní místa. Kvalifikovaná pracovní síla totiž přispívá k udržitelnému růstu, podporuje inovace a zlepšuje konkurenceschopnost společností.

Evropský rok dovedností zároveň poskytne nový impuls k dosažení sociálních cílů Evropské unie pro rok 2030, k nimž patří alespoň 60% účast dospělých v odborné přípravě a alespoň 78% účast pracovníků ve vzdělávacích aktivitách v rámci zaměstnání. Kampaň přispěje i k dosažení cílů Digitálního kompasu pro rok 2030, jehož záměrem je, aby si alespoň 80% dospělých osvojilo základní digitální dovednosti a aby v oblasti IKT pracovalo minimálně 20 milionů Evropanů.

Inspirujte se, zapojte se, získajte dovednosti

V průběhu celého roku bude Evropská komise, Evropský parlament, členské státy a další aktéři včetně sociálních partnerů, veřejnosti, obchodních a průmyslových komor, poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy, jakož i pracovníků a podniků, spolupracovat na podpoře rozvoje dovedností. Organizovat budou různé aktivity pro odborníky i pro širokou veřejnost.

V týdnu od 23. do 27. října se bude konat Evropský týden odborných dovedností 2023. Tato tradiční celoevropská událost poukáže na to, jak je odborné vzdělávání a příprava důležitá pro lidi všech věkových kategorií. Kontaktním místem pro Evropský týden odborných dovedností v České republice je Národní pedagogický institut (NPI ČR), zatímco koordinaci Evropského roku dovedností má na starost Ministerstvo práce a sociálních věcí. Aktuální dění a zajímavé informace o kampani můžete sledovat na sociálních sítích v příspěvcích s oficiálním hashtagem #EuropeanYearOfSkills nebo #EvropskyRokDovednosti.

Chcete vědět víc?

year-of-skills.europa.eu

oficiální webové stránky Evropského roku dovedností, kde zjistíte, co se aktuálně děje a můžete tu registrovat vaši akci

npi.cz

webové stránky Národního pedagogického institutu ČR, který je národním kontaktním místem pro Evropský týden odborných dovedností

epale.cz

evropská platforma pro vzdělavaatele dospělých s přehledem novinek z oboru, vzdělávacích příležitostí a různých akcí

jsemvkurzu.cz

databáze dotovaných kurzů Ministerstvem práce a sociálních věcí

digikoalice.cz

platforma, která propojuje svět škol a IKT v digitálním vzdělávání se zaměřením na rozvoj digitálních dovedností dětí i dospělých

Podpora mladých hudebníků

Nezisková organizace Moravian Woodwind Quintet, z. s., (neboli Moravské dechové kvinteto), která vznikla v roce 2015 za účelem zdokonalování mladých hudebníků studujících na konzervatoři, má již za sebou reprezentaci české hudby v zahraničí, a to ve Francii či Skotsku, a dodnes funguje v téměř nezměněném složení. Ročním projektem „Zefektivnění a zkvalitnění přípravy instrumentalistů k orchestrálním konkurzům“ financovaným programem Erasmus+ cílí ve spolupráci se slovenskou partnerskou organizací Flautiada a profesionály z oboru pomoci mladým hudebníkům úspěšně projít orchestrálním konkurzem, na jehož základě mohou snadněji nalézt pracovní uplatnění. Umožní jim tak zvýšit svou zaměstnatelnost a konkurenceschopnost nejen v rámci Evropské unie bez ohledu na věk, pohlaví, národnost či prostředí, ze kterého pocházejí. Dále tím pomáhají i samotným orchestrům hledajícím nové talenty získat co nejlépe připravené hráče. ✖

Havířovští učni září v zahraničí

V rámci individuální mobility v odborném vzdělávání mohou studenti Střední školy technických oborů, jako jsou např. Autotronik, Truhlář, Instalatér, Kominík a Podnikání, v Havířově-Šumbarku vyjíždět na pracovní stáže a další výjezdy již od roku 2015. Kvůli zaměření školy na technické vzdělávání se zaměřuje od samého počátku na aktivity zahrnující pracovní stáže přímo ve firmách. Škola si pochvaluje příznivý vliv stáží na motivaci a osobnostní rozvoj žáků, nemluvě o zlepšení jejich jazykových i dalších dovedností, zodpovědnosti a konkurenceschopnosti po vystudování. Letos na jaře mělo například 18 studentů šanci vyjet na dvoutýdenní pracovní stáž ve firmách v Turecku, loni zas v Portugalsku či Irsku. Do budoucna mají v plánu seznam zemí pro výjezdy rozšiřovat – akreditaci Erasmus+ získali do roku 2027. Jeden z absolventů Jiří Pavlík reprezentoval školu několikrát v Bruselu jako jediný vyslanec sítě Euroučňů za Českou republiku například na konferenci k příležitosti akce „Erasmus+ 35 let – 35 zkušeností“ a zúčastnil se i mezinárodního setkání s dalšími českými i zahraničními Euroučni na Azorských ostrovech v dubnu tohoto roku. Více o Erasmus+ projektech školy můžete najít na ssto-havirov.cz/erasmus. ✖

Městskou zelení k lepší Evropě

Jak vytvořit zelená města, která poskytují svým obyvatelům příjemné a trvale udržitelné podmínky k životu, a zároveň vzdělávat odbornou i širokou veřejnost o jejich významu pro životní prostředí a biodiverzitu? Tuto otázku si pokládá projekt na budování nové evropské platformy pro navrhování a realizaci městské zeleně (European Platform for Urban Greening, EPLUG), který vznikl v roce 2020 při Vyšší odborné škole a střední zemědělské škole v Benešově. Na tomto čtyřletém projektu se podílejí kromě partnerů z českých samospráv, firem a vzdělávacích institucí i partneři z Dánska, Finska, Rumunska, Španělska a Nizozemí, kteří si spolu dali za cíl vytvořit šest unikátních středisek odborné excelence zaměřených na zelený sektor, a to konkrétně na ozeleňování měst v Evropě. V České republice vznikne středisko ZELENÁ MĚSTA 2030+. Kromě vzniku fyzických středisek a také výukového pracoviště praxe v Pomněnicích u Benešova má projekt za cíl nejenže vytvořit metodickou koncepci vzdělávání a učebních osnov díky výměně studentů, učitelů, zaměstnanců a zaměstnavatelů, ale i nabízet pak školení, kurzy a obecně šířit osvětu o klíčových zelených tématech. Podrobnosti o EPLUG najdete na zemsbn.cz/eplug-european-platform-for-urban-greening. ✖

Studenti i učitelé bez hranic

V sérii projektů Erasmus+ nazvané Studenti bez hranic uskutečňuje Mendelova střední škola v Novém Jičíně odborné stáže nejen pro své studenty ekonomických, IT a zdravotnických oborů, ale i pro pedagogy samotné. Zatímco studenti 3. a 4. ročníků byli umístěni na stáže ve firmách, podnicích, institucích veřejné správy, vzdělávacích institucích, neziskových organizacích a komunitních centrech, v rámci projektu Studenti bez hranic XI vyjel na čtrnáctidenní výukový pobyt také učitel Petr Zapletal na partnerskou školu Askim Videregående Skole v Norsku. Ten zde vedl výuku

Zahraněční výjezdy jsou přínosné i pro pedagogy

specializovaných seminářů, jejichž tématem byly základy logiky českého matematika, logika a filozofa Pavla Tichého a jejich srovnání s konkurenčními logickými systémy. Další část výuky zahrnuje kapitoly z moderních českých dějin. V květnu tohoto roku vyjel v rámci mobility pracovníků také jeho kolega Petr Kupčák na střední školu ve finském městě Salo, kde pozoroval inovativní výukové metody v oblasti matematiky a IT. ✖

Spojujeme evropské učně

Foto: Tomáš Novotný

Síť Euroučňů sdružuje absolventy zahraničních pracovních stáží v rámci programu Erasmus+ a podporuje je ve sdílení jejich zkušeností a zážitků s veřejností na akcích či přednáškách. Tito Euroučni nejenže získávají profesionální dovednosti a mezinárodní kontakty, ale pomáhají tak nebát se vyjet na stáž i dalším.

Jednou z hlavních příležitostí, jak tyto absolventy propojit, je pořádání mezinárodních setkání. Naposledy měli Euroučňové příležitost se setkat se svými zahraničními protějšky tento rok v dubnu na Azorech, kam vycestovalo i 6 českých zástupců. Mezi nimi byl Tomáš Novotný, který se účastnil obdobných setkání už v minulosti, a reprezentoval Českou republiku spolu s dalšími např. na letošní European Youth Event ve Štrasburku.

Na zkušenou do zahraničí

Tomáš Novotný vystudoval Střední odbornou školu pro administrativu EU a Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy. Na praktickou stáž vycestoval do advo-

kátní kanceláře v Dublinu. „Přinesla mi kvalitní pracovní dovednosti, cenné kontakty na celý život, mezinárodní zkušenosti a také zlepšení jazykových dovedností. Vystoupit ze své komfortní zóny a vyzkoušet si žít v cizí zemi mě celkově v životě velmi posunulo.“

Další absolventka programu Erasmus+ Tereza Burdáková, která studuje veřejnosprávní činnost, se účastnila dokonce dvou pracovních stáží, v Rakousku a Španělsku. „Na první stáži ve Vídni jsem pracovala jako průvodkyně v muzeu. Pomohla mi se rozmluvit v cizím jazyce s lidmi všech věkových kategorií. Další stáž jsem absolvovala v Malaze. Tam jsem pracovala ve školních kolejích. (...) Díky této stáži jsem získala znalost španělštiny, spoustu nových

kamarádů, potkala jsem lidi z různých koutů světa a naučila se i lépe pracovat s PC programy.“

Co je Síť Euroučňů?

Iniciativu pro vznik Evropské Sítě Euroučňů (EuroApprentices Network) dalo před šesti lety v rámci Agendy dovedností pro Evropu několik národních agentur EU včetně české. Cílí na motivaci studentů odborných škol, firem i institucí odborného vzdělávání a přípravy k účasti na programu tím, že jim přibližuje zkušenosti s praxí v zahraničí a její přínos pro osobní a profesní rozvoj. Absolventy také podporuje v poslání informovat potenciální nové Euroučně o příležitostech, které nabízí. Kromě Česka je do aktivit této sítě zapojena řada evropských zemí, k letošnímu roku to jsou Polsko, Německo, Rakousko, Belgie, Itálie, Portugalsko, Španělsko, Finsko a Rumunsko, a jejich seznam nadále roste. Tyto státy tak šíří povědomí o společném evropském dědictví a rozmanitosti, a podporují rozvoj odborných sítí v celé Evropě. V případě zájmu můžete zjistit více o síti Euroučňů na našem webu dzs.cz/sit-euroucnu. **(Patricie Martinů) ✖**

Investujme do naší budoucnosti

Text: Lucie Rychlá

Rozvoj dovedností a zvyšování kvalifikace jsou klíčové pro utváření naší budoucnosti. Evropská unie proto vynakládá nemalé finanční prostředky na podporu vzdělávacích a výzkumných projektů, které přispívají k dalšímu pokroku a řešení společenských problémů nejen v Evropě. Mezi vlajkové programy v tomto ohledu patří Erasmus+ a Horizont Evropa. Čerpat z nich můžete i vy!

Program Erasmus+ nabízí žákům, studentům i pracovníkům v oblasti odborného vzdělávání a přípravy řadu příležitostí, jak rozvíjet svoje znalosti, dovednosti a kompetence. Školy a další organizace díky němu mohou těžit ze spolupráce se zahraničními partnery. Více se otevrou světu a inovacím a zároveň zvýší svou atraktivitu v regionu.

V roce 2023 získala Česká republika z programu Erasmus+ celkem 80,5 milionu eur, z čehož 16,7 milionů připadlo na sektor odborného vzdělávání a příprava. Oproti předchozímu roku šlo o více než milionové navýšení. Finanční prostředky lze využít na zahraniční výjezdy nebo mezinárodní projekty spolupráce. O grantové příspěvky mohou zájemci žádat dvakrát ročně,

aktuálně jsou vyhlášené termíny v říjnu. Více zjistíte na webu dzs.cz.

Žáci a studenti odborných škol mohou s Erasmem vyjet na zahraniční stáž do partnerských organizací a podniků. Program jim také přispívá na účast na soutěžích odborných dovedností. Erasmus+ mohou využít i učitelé a další pracovníci v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Přihlásit se mohou třeba na stínování v hostující organizaci (tzv. job shadowing), výukové a školicí pobyty nebo kurzy a odborná školení. Finance lze využít také k pozvání zahraničních expertů nebo studentů a čerstvých absolventů učitelství, kteří mohou u hostitelů sbírat praktické zkušenosti.

Erasmus+ je koncipovaný tak, aby byl inkluzivní a nabízel rovné příležitosti všem

bez ohledu na věk, sociální nebo ekonomické zázemí. Organizacím, které chtějí, aby jejich projekty byly inkluzivnější, poskytuje dodatečnou finanční podporu.

Horizont Evropa

Horizont Evropa je rámcový program EU pro výzkum a inovace. V období 2021–2027 pracuje s rozpočtem 95,5, miliardy eur, což je o 30 procent více než v předchozím období. Představuje tak dosud nejvýznamnější nástroj podpory výzkumu a inovací v Evropě i ve světě. Rozpočet je rozdělen mezi tři hlavní pilíře a jednu průřezovou oblast.

První pilíř je zaměřen na excelentní vědu, druhý se věnuje globálním výzvám a konkurenceschopnosti evropského průmyslu (tato oblast získala největší podíl z rozpočtu), zatímco třetí pilíř se soustředí na koncept inovativní Evropy.

Hlavní cílovou skupinou programu jsou jednotliví výzkumní pracovníci či výzkumné týmy působící na vysokých školách, ve výzkumných institucích nebo ve firmách. Program nabízí řadu příležitostí také podnikům, které zde mohou najít zajímavé možnosti pro financování svých aktivit v oblasti výzkumu a inovací. Zapojit se mohou také veřejné instituce, nevládní a neziskové organizace, občanská sdružení či asociace sdružující zájmové skupiny a další subjekty realizující výzkumné a inovační aktivity. Aktuální informace najdete na webu horizontevropa.cz.

Evropský model učení

Evropská komise spustila datový model poskytující jednotný referenční systém a popis všech pojmů a konceptů souvisejících se vzděláváním, čímž zjednodušuje sdílení dat v členských státech EU. Evropský model učení (ELM) podpoří volný pohyb pracovníků a studentů, protože umožní srovnatelnost, přenositelnost a transparentnost údajů. ELM může usnadnit uznávání kvalifikací a validaci dovedností, podporovat kulturu zvyšování kvalifikace, rekvalifikace a celoživotního učení. Lze ho využít pro popis vzdělávacích příležitostí, standardizaci různých typů certifikací, vydávání studentských a jiných členských karet, zjednodušení a urychlení procesu uznávání výsledků učení nebo pro akreditování vzdělávacích organizací a jejich programů. Zajišťuje potřeby všeobecného vzdělávání, odborného vzdělávání a přípravy, vysokoškolského vzdělávání, vzdělávání dospělých a školení na trhu práce. Prohlížeč datových modelů je nyní dostupný pouze v angličtině, ale vícejazyčná verze má být zveřejněna koncem letošního roku a umožní procházet ELM i v češtině.

Kvalitnější vzdělávání s EQAVET

Od roku 2009 mají členské státy Evropské unie k dispozici evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v odborném vzdělávání – EQAVET. Tvůrcům politik, národním institucím, ale také poskytovatelům odborného vzdělávání a přípravy (OVP) poskytuje nástroje na řízení a zajišťování kvality v odborném vzdělávání. Doporučuje respektování dohodnutých postupů v jednotlivých fázích cyklu kvality (plánování, realizace, vyhodnocení, revize), stejně jako využívání deseti ukazatelů kvality, které podporují hodnocení a zlepšování kvality v OVP. Pilíři celoevropské sítě EQAVET jsou národní referenční body pro zajišťování kvality odborného vzdělávání, v České republice tuto funkci zastává Národní pedagogický institut. Principy EQAVET je možné využít také při sledování uplatnění absolventů škol v praxi, při spolupráci vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů nebo při plánování zahraničních stáží v programu Erasmus+. Na webu dzs.cz jsou k dispozici informační materiály pro koordinátory projektů.

Portfolio dokladů Europass

Během studia, při nástupu do prvního zaměstnání nebo při hledání nových profesních výzev můžete prezentovat své dovednosti a kvalifikaci prostřednictvím digitálního portfolia Europass. Evropská komise tuto službu poskytuje bezplatně a dostupná je ve 31 jazycích včetně češtiny. Na portálu europass.eu můžete využít šablony pro sestavení svého životopisu nebo motivačního dopisu. Můžete si tam dokonce založit vlastní e-portfolio a zaznamenávat do něj všechny svoje studijní a pracovní zkušenosti, jazykové dovednosti, digitální kompetence, informace o projektech, dobrovolnických aktivitách a jiných úspěších, kterých jste dosáhli. Do svojí osobní knihovny můžete nahrávat diplomy, certifikáty z absolvovaných kurzů, referenční dopisy a další dokumenty. Portál kromě toho umožňuje hledat a dostávat individualizované a důvěryhodné nabídky pracovních míst a vzdělávacích příležitostí v celé Evropě. Europass využívá už pět milionů registrovaných uživatelů.

Trendy a výzvy v odborném vzdělávání v Česku

Text: Kristýna Veitová

Odborné vzdělávání má v Česku dlouhou tradici a jako klíčová součást celoživotního učení zaujímá v českém vzdělávacím systému významné místo. I přesto se musí v současnosti vyrovnávat s řadou výzev a překážek, aby si v rychle měnícím se světě udržela relevanci. Jak Česko těmto výzvám čelí a jak v době překotného technologického vývoje a automatizace posunout učňovské školství na další úroveň, prozrazuje expertka Národního pedagogického institutu na odborné vzdělávání **Martina Kaňáková**.

V míře zaměstnanosti absolventů odborného vzdělávání jsme nad průměrem EU, naopak výrazně pod průměrem jsme v celoživotním učení

Jaká je situace v sektoru odborného vzdělávání v Česku? V čem se nám daří a kde máme mezery například ve srovnání s jinými státy EU?

Tak jako většina evropských zemí bojujeme se stárnutím učitelů a dlouhodobě se nám nedaří zatraktivnit „učňovské školství“. Chybí nám také ucelenější systém sledování uplatnění absolventů nebo předvídání kvalifikačních potřeb. Ve srovnání s jinými členskými zeměmi EU máme například druhý nejnižší podíl osob se základním vzděláním a naopak druhý nejvyšší podíl osob se středním vzděláním. Nad průměrem EU jsme třeba také v míře zaměstnanosti absolventů odborného vzdělávání. Naopak výrazně pod průměrem EU jsme v účasti na celoživotním učení, v tom máme značné rezervy.

To srovnávání mezi zeměmi je trochu ošidné, protože i když dokážeme porovnávat data, tak je vždy potřeba nahlížet na ně v širším kontextu daného systému.

Jakou roli má mezinárodní spolupráce v odborném vzdělávání?

Občas z terénu slýchávám, že mezinárodní projekty přispívají k odlivu mozků v nejrůznějších sektorech. Já si ale myslím, že role

těchto programů je nezastupitelná, protože mají dobrý dopad na jednotlivce i organizace. Nepatříme k zemím, kde by pobyt v zahraničí byl povinnou součástí vzdělávací cesty, zájemci o studium na střední odborné škole a jejich rodiče tak vnímají možnost výjezdu do zahraničí v průběhu studia jako atraktivní benefit a nezdědka tento fakt ovlivňuje jejich rozhodování.

Jaké jsou dlouhodobé plány a cíle v oblasti odborného vzdělávání a spolupráce škol a zaměstnavatelů?

Jde například o vyšší důraz na rozvoj klíčových kompetencí nejen s ohledem na dlouhodobé uplatnění na trhu práce a další vzdělávání, vytváření vhodných podmínek pro snazší přechod absolventů do zaměstnání nebo lepší prostupnost systému bez slepých uliček. Podpořeno bude vzdělávání žáků a studentů v reálném pracovním prostředí a větší by měl být i podíl praktického a teoreticky odborného vyučování realizovaného ve spolu-

Rodiče vnímají zahraniční výjezdy během studia jako atraktivní benefit

práci se zaměstnavateli. Velkým tématem je zbytnost některých témat a obsahů a lepší oborová skladba. Mezi cíli je také podpora témat, která souvisejí s digitalizací, automatizací, robotizací a zelenou transformací.

Jaké jsou největší přínosy lepší spolupráce mezi školami a zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání?

Pro jednotlivce je to určitě možnost zažít si reálný pracovní proces a s tím je dobré začít co nejdříve. Řada škol má sice až nadstandardní materiální vybavení, ale nemůže vždy nabídnout práci na reálných projektech nebo v různorodých týmech. Tahle zkušenost dotváří představu o oboru, který žák studuje, a často rozhoduje o tom, jestli v oboru setrvá, nebo ne. Pro zaměstnavatele pak přínos takové spolupráce spočívá v tom, že může získat kvalifikovanou pracovní sílu, kterou si už „prověřil“, a může méně investovat do jeho přípravy. Kvalitně zajištěná spolupráce přináší benefity všem stranám – škole, zaměstnavateli i žákovi a v neposlední řadě i společnosti.

Jak se vzdělávací systém v České republice přizpůsobuje potřebám zaměstnavatelů?

Zaměstnavatelé mají možnost vstupovat do diskuzí o podobě rámcových vzdělávacích programů a podílet se na jednotném zadání závěrečných zkoušek, u kterých jsou také povinnými členy zkušební komise. Mají tak možnost poskytovat svou zpětnou vazbu nejen systému, ale také cenné podněty k obsahu vzdělání přímo konkrétní škole. Ředitelé škol by byli sami proti sobě, kdyby nechtěli mít školní vzdělávací program, který bude reflektovat potřeby regionu a zaměstnavatelů, protože velkou část svých absolventů škola připravuje pro přímý vstup na trh práce.

Čemu by měly odborné školy a instituce věnovat pozornost při přípravě projektů mezinárodních mobilit?

Školy by měly, je-li to možné, monitorovat uplatnění svých absolventů a tato data využívat při přípravě dalších projektů. Pokud projekt mobility přispívá k lepší zaměstnatelnosti absolventů, je to ideální,

protože to se škole v průběhu času mnohonásobně vrací. Ať už v podobě dobré vizitky pro uchazeče, vyšší důvěryhodnosti pro zaměstnavatele i rodiče, nebo v podobě případných budoucích kolegů v pedagogickém sboru, kteří sami zkušenost s mobilitou mají.

Čemu se teď konkrétně věnuje Národní VET TEAM?

Náš tříčlenný tým se věnuje přímé práci se žadateli o grant i s příjemci grantů, kromě předávání informací jim poskytujeme podporu v podobě konzultací. Účastníme se monitoringů v Česku i zahraničí. To je pro nás velmi zajímavá příležitost dostat se do hloubky daného projektu a poskytnout přímo na místě konkrétní podporu. Zároveň tak získáváme příklady z praxe, po kterých školy velmi touží. Letos se hodně zaměříme na kvalitu projektů, takže i naše podzimní workshopy se ponesou v tomto duchu. I v rámci našeho týmu spolupracujeme se zahraničními kolegy a snažíme se sdílet zkušenosti a přenášet jejich inspirativní praxi k nám.

V čem osobně vidíte přínos Evropského roku dovedností?

Rozvíjení dovedností v celoživotní perspektivě mi připadá jako smysluplná věc jak pro jednotlivce, tak pro stát i podniky, které potřebují kvalifikovanou pracovní sílu. Aktivita Evropského roku dovedností jsou zaměřeny na prohlubování a zvyšování dovedností a bez toho se člověk v moderní společnosti plně dynamických změn obejít zkrátka nemůže. Za pozornost stojí také nové dovednosti a povolání související se zelenou a digitální transformací, které budou potřeba napříč všemi sektory.

Čekají nás velké změny, protože přes 90 % povolání bude v budoucnu vyžadovat digitální dovednosti. A přitom v současné době má základní digitální dovednosti v EU jen 54 % dospělých a v mnoha evropských zemích, Českou republiku nevyjímaje, je účast dospělých na vzdělávání velmi nízká. Věřím, že připravovaná opatření a propagační aktivity typu Evropského roku dovedností ta negativní čísla trochu vylepší.

Martina Kaňáková

působí v Národním pedagogickém institutu ČR. Řadu let se pohybuje v oblasti odborného vzdělávání a spolupráce škol a zaměstnavatelů. Během své více než dvacetileté kariéry se zapojila do několika národních systémových projektů a také vedla několik mezinárodních projektů. Třináct let je národní koordinátorkou expertní sítě ReferNet (sít o odborném vzdělávání řízená Cedefopem) a od roku 2016 působí v Národním referenčním bodu pro zajišťování kvality v odborném vzdělávání (NRP EQAVET CZ). Je také aktivní členkou národního VET týmu při Domu zahraniční spolupráce.

Nové dovednosti i seberozvoj přes znevýhodnění

Text: Patricie Martinů

Foto: Archiv OAJL, Janské Lázně

Cílem Evropského roku dovedností je pomoci osvojit si dovednosti pro lepší uplatnění na trhu práce a nalézt kvalitní pracovní místo. To kromě jiného umožňují i odborné praxe v rámci programu Erasmus+. Žáci Obchodní akademie, odborné školy a praktické školy Olgy Havlové (OAJL) v Janských Lázních s nimi mají zkušenost už od roku 2017. Popud zapojit se vzešel od učitelky Marty Chrastinové. Ta vypracovala prvotní projekt i s žádostí, a dodnes výjezdy koordinuje.

Budova OAJL v Janských Lázních byla postavena mezi lety 1992 až 1994, kořeny této vzdělávací instituce však sahají mnohem hlouběji do historie. Ještě pod názvem Výcvikové středisko pro občany se změněnou pracovní schopností a Ekonomická škola Janské Lázně zde od 70. let umožňovala dvouleté studium a internátní pobyt znevýhodněným (zejména s omezenými pohybovými schopnostmi) žákům, ale i občanům do 45 let věku z celé ČSSR. Dnes škola nabízí nejen pětileté maturitní obory a tříleté obory s výučním listem, ale i tzv. diagnostický pobyt na zkoušku. Patří mezi největší střední školy tohoto typu v Česku.

Sebevědomí a samostatnost

Školní koordinátorka projektů Erasmus+ a Fondů EHP Martina Chrastinová má v současné době již bohaté zkušenosti s projekty mobility i projekty spolupráce. Aktuálně se soustředí na realizaci především projektů mobility – krátkodobé

i dlouhodobé stáže studentů, stínování pracovníků a jazykové a metodické kurzy pracovníků školy. Protože jsou školou speciální, vysílají se studenty na pracovní stáže i doprovodné osoby.

„Pro naše studenty je to jedinečná příležitost k tomu, aby si vyzkoušeli, jaké je být součástí pracovního procesu v cizí zemi. Kromě toho, že se zdokonalí v pracovních dovednostech, zvýší si svoje sebevědomí a samostatnost a zjistí, že i oni mohou cestovat a být součástí společnosti navzdory svému hendikepu. Stále také hledáme způsoby, jak co neefektivněji pracovat s tak unikátní skupinou, jakou naši studenti představují. V tom nám pomáhá sdílení zkušeností s našimi kolegy z jiných evropských zemí,“ shrnuje přínosy zapojení se Martina Chrastinová.

Stojí to za to

Mezi první výjezdy OAJL patřily návštěvy anglického města Plymouthu, a to konkrétně na Tellus College, která poskytuje pracovní stáže, odbornou přípravu a projekty mobility Erasmus+ po Evropě. V rámci tohoto projektu se mohli vzdělávat i samotní pedagogové, a to ve Švédsku.

V loňském i letošním roce se studenti účastnili také odborné praxe ve španělské Andalusii zaměřené na uplatnění odborných znalostí a dovedností v praxi, kde se

učili také angličtině a španělštině. Stáže podporují jejich samostatnost a motivaci a získané dovednosti jim pomohou v dalším životě.

V aktuálním projektu In My Own Way, financovaném z programu Fondy EHP, spolupracují s norským sociálním podnikem Fretex Pluss AS na vytvoření kurzů a příruček jak pro studenty na posílení jejich osobních a občanských dovedností, tak pro pedagogy. V rámci tohoto projektu proběhla loni i vzájemná návštěva. Odbornost zaměstnanců dále zvýšili například pomocí metodického kurzu na Splitu a ve Vídni, jazykového kurzu na Maltě či v Anglii, nebo stínování pracovníků v Norsku a Německu. Škola také obdržela Pečeť kvality za realizaci projektu partnerství s dalšími pěti evropskými speciálními školami na téma paralympijských her.

„Nejvíce naplňující jsou pro nás pracovní stáže studentů, neboť pro naše studenty jsou životní zkušenosti a velkou motivací na cestě seberozvoje,“ uvádí Martina Chrastinová. Kolegům z dalších škol by poradila, „aby se nezalekli administrativy související s realizací projektu, sebrali odvahu a využili jedinečných příležitostí, které program Erasmus+ nabízí. Rozzářené oči studentů a nadšení kolegů z nových příležitostí vás přesvědčí, že to všechno rozhodně stojí za to.“

OA Olgy Havlové se zapojuje do mezinárodních projektů od roku 2017

Závěrečná prezentace na stáži v Plymouthu

Výlet do pomerančového sadu biofarmářky Estefanie Ceballos

Exkurze v neziskové organizaci Prode, která zaměstnává zdravotně znevýhodněné

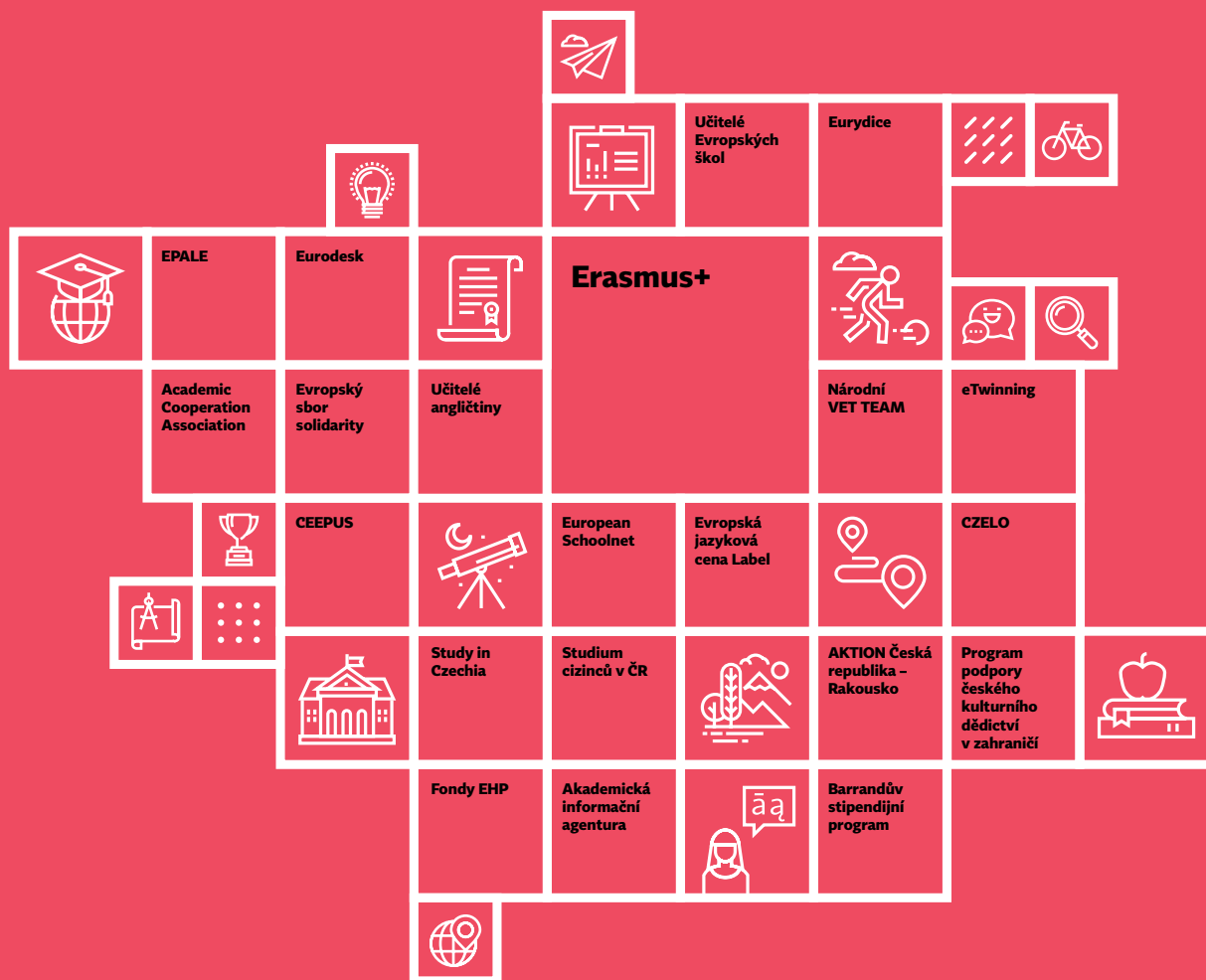

Norští kolegové si zkoušejí sporty upravené pro vozíčkáře

Stínování na norské farmě

Facebook

@dzs.cz
 @erasmusplusCR
 @mladezvakci
 @czelobrussels

Instagram

@dzs_cz
 @eurodesk_cz

Twitter

@dzs_cz
 @CZELO_Brussels

LinkedIn

@dzs_cz

YouTube

@dzs_cz

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

dzs.cz

Česká styčná kancelář pro vzdělávání a výzkum (CZELO)

@ czelo@dzs.cz
dzs.cz/czelo

Info Desk

Otevírací hodiny:
 pondělí–čtvrtek 9–17 hod.
 pátek 9–15 hod.

☎ +420 221 850 100
 @ info@dzs.cz

Jsme tu pro vás i v regionech.

Přehled všech poboček a kontakty na konzultanty najdete na dzs.cz/dzs-v-regionech

Vytištěno na recyklovaném papíře s certifikací FSC®.

